

DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.4.2>
УДК 347.7

Максим Олександрович ФЕСЕНКО

студент, Національний Юридичний Університет ім. Ярослава Мудрого
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1307-082X>
e-mail: m.o.fesenko@nlu.edu.ua

Владислав Олексійович ІЛЬЧЕНКО

студент, Національний Юридичний Університет ім. Ярослава Мудрого
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-5845-7752>
e-mail: v.o.ilchenko@nlu.edu.ua

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ

У статті розглянуто положення Закону "Про авторське право та суміжні права" № 2811-IX [1], який набрав чинності 01.01.2023 (далі – Закон № 2811-IX). Увагу авторів зосереджено на дослідженні порядку захисту авторського права в мережі Інтернет. У цьому контексті здійснено аналіз нормативно-правової бази Європейського Союзу стосовно теми роботи. Досліджено вплив гармонізації національного законодавства на ефективність захисту авторських прав. Зокрема, проаналізовано зміни понятійно-категоріального апарату, який застосовує Закон №2811-IX, а також питання стосовно юрисдикційного та неюрисдикційного порядку захисту суб'єктів авторського права. Обґрунтовано, що зміни у системі органів державної охорони права інтелектуальної власності відіграють важливу роль для захисту авторських прав суб'єктів. Виокремлено превентивну функцію відповідного органу.

Ключові слова: авторське право, гармонізація, адаптація законодавства, захист авторського права, динаміка розвитку авторського права

ВСТУП

Одним із найважливіших напрямків інтеграції України до Європейського Союзу (ЄС) є створення ефективної системи захисту авторських прав. Актуальність дослідження питань ефективності захисту також обумовлено динамічним оновленням законодавства у сфері авторського права, що реалізовано прийняттям нового Закону "Про авторське право та суміжні права" № 2811-IX (далі – Закон № 2811-IX), який ввів нові та оновив застарілі конструкції стосовно захисту авторського права, зокрема у мережі Інтернет. Варто зазначити, що внаслідок новизни теми вона є не досить дослідженою. Так, у своїх роботах захисту прав авторського права приділяли увагу О. Мисенко, В.А. Іващенко, А.С. Штефан, Ю.М. Капица.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою цієї роботи є положення оновленого законодавства України та нормативно-правова база ЄС. Авторами застосовано методи аналізу та синтезу, порівняння, системного підходу, узагальнення тощо.

МЕТА дослідження – проаналізувати та виокремити оновлення національного законодавства, зокрема і положень Закону № 2811-IX стосовно певних нововведень, які можуть впливати на ефективність захисту авторських прав: оновленого переліку порушень, суб'єктів, юрисдикційного та неюрисдикційного порядку захисту, а також інституту компенсації тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ

Кожен день у світі створюються тисячі творів, що є об'єктами інтелектуальної власності. Вказані твори є результатом творчої праці їхніх авторів, які, зазвичай, розраховують повною мірою застосувати їх та отримати винагороду від їхньої реалізації. Для стимулювання творчості та забезпечення прав авторів на їхні

твори є механізм захисту прав таких творців, який реалізується через авторське право. Авторське право, зі свого боку, є складною правовою категорією, яка відрізняється особливістю його захисту та характеризується наявністю спеціальної правової охорони. Можливість та ефективність захисту залежить від самого факту створення норми права, яка регулює сферу відносин із застосування об'єктів авторського права, обсяг прав яких нею надаються суб'єкту та чіткості її змісту.

Особливістю законодавства у сфері захисту авторського права, зокрема і того, що регулює ці відносини у мережі Інтернеті, є його спрямованість на його гармонізацію із нормативною базою ЄС. Саме це, зі свого боку, впливає на його динамічний розвиток. Наприклад, Угода про асоціацію між Україною, зі свого боку, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, а з іншого, – встановлюють рамки співпраці, зокрема у сфері авторського права також [2]. Важливим інструментом наднаціональної правової системи ЄС є директиви. Їх спрямовано на зближення правових систем країн-членів ЄС з правовою системою наднаціональної організації. У пояснювальній записці до, на той час, законопроекту "Про авторське право та суміжні права" зазначалося, що законопроект передбачає імплементацію 9 директив ЄС. Так, тенденції до адаптації права ЄС Україною у сфері авторського права в мережі Інтернет прослідковуються відповідно і в новому Законі № 2811-IX, який особливо детально гармонізує положення Директиви ЄС 2019/790 від 17 квітня 2019 р. [3]. Саме ним внесено багато змін, не винятком стали й положення стосовно захисту авторського права. Згідно зі ст. 54 Закону № 2811-IX захист прав авторів здійснюється відповідно до норм адміністративного, цивільного та кримінального законодавства. Отже, продовження нашого дослідження буде спрямовано на аналіз проявів гармонізації пра-

вового регулювання, які вплинули на особливості захисту авторського права в мережі Інтернет в межах цивільного законодавства України. Одним із прикладів такої адаптації є положення у Законі №2811-IX стосовно умов звільнення від відповідальності провайдера послуг обміну контенту; зазначення умов, за яких такі суб'єкти не будуть мати статус провайдера; встановлення відповідальності провайдера на підставі визначених умов; та встановлення більш жорсткої процедури протидії Інтернет-піратству. Слід відмітити, що Закон №2811-IX належним способом перейняв та деталізував складні положення Директиви, зокрема, стосовно роз'яснення процедур захисту авторських прав в Інтернеті, досудового врегулювання спору, а також адаптації рекомендацій Директиви під реалії сьогодення.

Ще одним яскравим проявом впливу гармонізації національного законодавства стало прийняття Закону № 2974-IX, який набрав чинності 15.04.2023 р. Його особливістю є висвітлення певних положень Директиви 2004/48/ЄС Європарламенту та Євроради про захист прав інтелектуальної власності: надано можливість вилучення з цивільного обігу товарів, виготовлених або введених у цивільний обіг з порушенням права інтелектуальної власності, та матеріалів і знарядь, які застосовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності, за рахунок особи, яка вчинила порушення; додаткові повноваження для застосування разової грошової виплати замість інших способів захисту прав інтелектуальної власності за умови, що право порушено відповідачем ненавмисно і без недбалості, а застосування способів захисту є неспівмірним шкоді, заподіяній позивачеві; конкретизація процесуальних процедур витребування доказів у вигляді інформації про походження і мережі розповсюдження товарів чи послуг, що порушують право інтелектуальної власності; додаткові можливості публікації у засобах масової інформації або доведення до загального відома іншим визначеним судом шляхом відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення стосовно такого порушення за рахунок особи, яка вчинила правопорушення тощо [4].

Проте необхідно також зазначити, що вплив гармонізації національного законодавства обумовлює динамічність та актуальність змін в авторському праві, що, зі свого боку, проявляється у реформуванні органів, їх функціях, які забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері інтелектуальної власності, зокрема, і стосовно захисту порушених прав у цій сфері. В Україні таким органом відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» № 3792-XII (Далі - Закон №3792-XII) [5] є Національний орган інтелектуальної власності (далі – НОІВ). Додатково звертаємо увагу, що функції НОІВ від 28 жовтня 2022 р. виконує державна організація “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (далі – УКРНОІВІ)” [6].

УКРНОІВІ відповідно до ст. 4 Закону №2811-IX виконує реєстраційні, інформаційно-видавничі функції, узагальнює міжнародну практику та займається підготовкою кадрів. Відповідно до Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності”

реєстраційні функції органу інтелектуальної власності” реєстраційні функції органу полягають у здійсненні державної реєстрації промислових зразків та видачі свідоцтв [7]. Зазначені свідоцтва на об'єкти авторського права видаються за бажанням та у разі звернення осіб. Вони створені для того, щоб інформувати про будь-які законні дії, які здійснюються з об'єктом авторського права, наприклад, і для підтвердження переходу авторських прав. На нашу думку, у разі звернення до суду у випадку порушення авторських прав, або їх оспорення чи невизнання, свідоцтво про реєстрацію авторського права буде виконувати превентивну функцію, що певною мірою пов'язана з реалізацією захисту прав авторів. До того ж, незважаючи на презумпцію авторства, реалізується шляхом звернення до власника сайту з вимогою про припинення порушення авторських прав у мережі Інтернет та буде належним документальним підтвердженням факту і дати їх виникнення.

Окрім того, проблемним є факт нереалізованості проекту Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Такий суд перейняв би юрисдикцію з розгляду справ, які стосуються інтелектуальної власності, зокрема і захисту авторського права. На нашу думку, створення такого спеціального судового органу буде позитивним моментом для захисту авторських прав, адже судді будуть зосереджені на розгляді справ, які стосуються сфери інтелектуальної власності, що буде зумовлювати їхню виключну компетентність та підвищити якість роботи судової системи.

Наступним позитивним нововведенням до Закону № 2811-IX, яке розширює можливості суб'єктів авторського права, є законодавче закріплення способу застосування об'єктів авторського права шляхом надання інтерактивного доступу. Воно збільшує правомочності суб'єктів авторського права у реалізації своїх майнових прав, що зумовлює, зокрема й можливість захисту таких прав, зокрема заборонаю застосовувати певні об'єкти авторського права у протиправний спосіб. З огляду на такі нововведення суб'єкти авторського права отримали більше можливостей для захисту своїх прав, зокрема і в мережі Інтернет.

Надання інтерактивного доступу полягає у поширенні об'єкта авторського права з метою отримання доступу до відповідного об'єкта з місця та в час, обрані представниками публіки індивідуально. Яскравим прикладом застосування інтерактивного доступу є положення про гіперпосилання. Так, розміщення гіперпосилань визнається майновим правом автора на твір, а самі гіперпосилання може бути застосовано 3 способами: 1) якщо такий твір попередньо правомірно розміщений без обмеження доступу на вебсайті (версторінці) – розміщення такого посилання не є застосуванням твору; 2) якщо такий твір розміщено з обмеженим доступом, а гіперпосилання дає змогу обійти таке обмеження – є місце використання твору способом інтерактивного надання доступу; 3) якщо твір попередньо неправомірно розміщено на вебсайті (вебсторінці) за умови мети одержання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається застосуванням твору способом інтерактивного надання доступу.

Також у Законі № 2811-IX деталізується та нада-

ється визначення такого способу захисту, як технологічний. Він полягає у тому, що у випадку спроби порушення авторського права шляхом отримання незаконного доступу до об'єкта авторського права, спрацьовує механізм протидії (захисту) діям відносно об'єктів, застосування яких не дозволене суб'єктами авторського права. Минулий Закон № 3792-ХІІ застосовував поняття технічних засобів захисту та був більше орієнтованим на превентивний захист. В.А. Іващенко зазначав, що тоді національне законодавство не містило норм, які б відображали специфіку застосування та захисту твору в Інтернеті [8]. Головна відмінність між технічними та новими, технологічними засобами захисту полягає в обсязі зазначених понять, а саме в тому, що поняття “технологічний” став ширшим, ніж поняття “технічний”. Таке збільшення обсягу поняття включає в себе:

1. *Зміна обсягу можливостей застосування технологій.* Закон №3792-ХІІ передбачав можливість застосування технічних пристроїв та/або технологічних розробок. Закон №2811-ІХ збільшує обсяг застосовуваних технологій, вони включають не тільки технічні пристрої, а й будь-які обладнання або компоненти, необмежені технічними властивостями; технологічні розробки розширені до будь-яких видів технологій; а також нове поняття включає в себе комп'ютерні програми.

2. *Призначення засобів захисту.* У Законі № 2811-ІХ обсяг призначення також розширено, оскільки тепер застосовується загальне поняття “запобігання”, що не обмежується окремим способом, як у Законі № 3792-ХІІ, а саме шляхом створення технологічної перешкоди. Теж саме стосується і розширення поняття “протидії”, яке раніше пов'язувалося виключно з контролем доступу до застосування об'єктів авторського права.

Зазначені зміни, обумовлені гармонізацією національного законодавства, несуть нове значення у тому, що навіть заміна технічних засобів захисту на технологічні збільшує обсяг захисту прав, охоронюваних законодавством. Отже, на нашу думку, більш ширше визначення порушення технологічних засобів захисту аніж технічних, реалізовано законодавцем, наприклад, у способах обходу технологічного способу захисту (реклама), а також кардшейрінгу у контексті розгляду порушень технологічного способу захисту. З огляду на проаналізоване вище обсяг поняття технологічних засобів захисту є дійсно ширшим. Це, зі свого боку, забезпечує більший ступінь врегулюваності, і, як наслідок, збільшує ефективність захисту прав авторів в мережі Інтернет.

Наступним позитивним нормотворчим вираженням гармонізації національного законодавства у Законі можна назвати деталізацію суб'єктів, які мають право звернутися за захистом авторського права, а саме закріплення їх вичерпного переліку. Окрім того, одним із елементів впливу гармонізації національного законодавства є положення ст. 55 Закону № 2811-ІХ. На підставі її аналізу можна зробити висновок, що законодавець не обмежує вищезазначених осіб у виборі способу захисту, надаючи їх невичерпний перелік. Проте акцентує увагу що основним критерієм у виборі способу захисту є те, щоб він не був заборонений законом. Зокрема, Законом № 2811-ІХ зазначено можливість застосування механізму відшкодування збитків,

завданих порушенням авторського права, включаючи упушено вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права, або стягнення компенсації. Варто зазначити, що право звернутися до суду за захистом з будь-якими незабороненими законом вимогами є позитивним, на нашу думку. Так, суспільні відносини знаходяться у динаміці розвитку, внаслідок цього, зокрема, можуть виникнути нові правовідносини між суб'єктами. Законодавча база, на жаль, не завжди може встигнути за швидкістю виникнення та розвитку суспільних відносин, а отже, й не завжди може передбачити належну кількість інструментів захисту для суб'єкта своїх прав. З огляду на вищезазначене доходимо остаточного висновку про визнання позитивним моменту закріплення відкритого списку стосовно способів захисту авторських прав. Проте хочемо наголосити, що вимога, з якою звертається особа до суду, має бути належно викладена для здійснення ефективного захисту прав, свобод чи інтересів, адже обрання неналежного способу захисту позивачем може бути підставою для відмови у задоволенні позову.

Важливим нововведенням Закону № 2811-ІХ, є розширення переліку дій, які законодавець визнає порушенням особистих немайнових та/або майнових авторських прав. Так, наприклад, Законом № 2811-ІХ введено нове порушення стосовно керування вебсайтом, який шляхом індексації метаданих твору дає змогу користувачам цього вебсайту знаходити та поширювати твір у межах однорангової мережі без дотримання майнових прав суб'єктів авторського права. На нашу думку, найпоширенішими порушеннями у сфері захисту авторських прав у мережі Інтернет стануть застосування об'єкта авторського права без дозволу суб'єкта авторського права, зокрема піратство. Окрім цього, законодавець визначив “дії”, які створюють загрозу порушення авторських прав, зокрема в мережі Інтернет. Так, суб'єкти авторського права отримують більше правомочностей у контексті захисту авторських прав, адже підставами такого захисту є будь-яке порушення, невизнання або оспорювання таких прав, а також створення загрози порушення таких прав, про що прямо зазначено у Законі № 2811-ІХ. Спираючись на вищезазначене, розширення переліку дій, які законодавець визнає як порушення, безумовно буде допомагати суб'єкту авторських прав захистити свої права. За допомогою такої нормативно-правової регламентації можна запобігти новим порушенням, що стане у нагоді для розвитку більш захищеної сфери суспільних відносин, які стосуються авторського права.

Крім загальних способів захисту авторських прав, законодавець визначає неюрисдикційний порядок захисту авторського права, саме в мережі Інтернет. Він полягає в можливості у досудовому порядку суб'єкту захистити свої права за допомогою подання заяви про припинення порушення авторського права в мережі Інтернет. Якщо інформація в даній заяві буде належно викладена, власник вебсторінки та/або вебсайту буде зобов'язаний унеможливити доступ до цифрового контенту, стосовно якого подано заяву, та надати заявнику і постачальнику послуг хостингу інформацію про вжиті заходи відповідно зазначених у законодавстві. Ця стаття є оновленою версією ст. 52-1 Закону

№ 3792-XII. Варто зазначити, що Закон № 2811-IX оперує поняттям “цифровий контент”, яке є ширшим ніж поняття “електронна (цифрова) інформація”, що зумовлює більше можливостей звернутися із заявами суб’єктам авторського права в мережі Інтернет для захисту. Окрім цього, для фізичних осіб – суб’єктів авторського права більше немає вимоги до звернення із заявою про порушення авторського права за обов’язковою участю адвоката. Також у разі неможливості встановити постачальника послуг хостингу та/або власника вебсайту, а також у випадку несвочасного отримання відповіді від вказаних суб’єктів, заявники мають право звернутися до належного органу для сприяння у визначенні відповідного суб’єкта. Деякі зміни сталися зі строками, які пов’язані із розглядом і вчинення відповідних дій стосовно поданих заяв: 24 години – на повідомлення заявника про те, що відповідний адресат заяви не є власником вебсайту та/або вебсторінки й, зі свого боку, залишення заяви без розгляду з посиланням на відповідну правову підставу; збільшився строк повідомлення власником вебсайту заявника та постачальника послуг хостингу про припинення порушення та надання визначених відомостей з 72 год до 96 год. Окрім того, особливий порядок захисту також стосується відносин між суб’єктами авторського права в мережі та провайдером послуг обміну контентом.

Аналізуючи положення Закону України № 2811-IX, можна зробити висновок, що законодавець також реформував компенсацію як спосіб захисту. Позитивним аспектом став розподіл інституту компенсації за суб’єктним критерієм. Так, закріплено два види суб’єктів: загальні та спеціальні. Їх можна розподілити так: до загальних відносяться визначені у п. 1 ч. 1 ст. 55 Закону України “Про авторське та суміжні права”; зі свого боку, до спеціальних слід відносити суб’єкти, визначені у п.п. 2-5 ч. 1 ст. 55 вищезгаданого Закону. Загальну компенсацію створено, зокрема, для захисту авторського права суб’єктів авторського права. Спеціальна компенсація покликана передбачити особливі порядки стосовно спеціальних суб’єктів, перелік яких є вичерпним, наприклад, організації колективного управління, відповідно до доручення правовласників, що здійснюють добровільне колективне управління. Сам інститут компенсації став заміною відшкодуванню збитків або стягненню доходів.

У межах загальної компенсації тепер передбачено альтернативу на розсуд суб’єкта авторського права та/або суб’єкта суміжних прав:

1) стягнення компенсації у розмірі від 2 до 200 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (з 01.01.2023 прожитковий мінімум для працездатних осіб – 2684 грн), або

2) стягнення компенсації як фіксованої подвоєної, а в разі умисного порушення – потроєної суми винагороди, яку б сплатили за надання дозволу на застосування спірного об’єкта.

Спеціальна компенсація передбачає можливість лише стягнення фіксованої подвоєної, а в разі умисного порушення – потроєної суми винагороди, яку б сплатили за надання дозволу на застосування відповідного об’єкта, з приводу якого виник спір [9].

Позитивним є той факт, що законодавець розширив

компенсаційний механізм, чим забезпечив більший рівень співмірності та відповідності конкретного правопорушення конкретному наслідку. Так, суб’єкти авторського права отримали вдосконалений механізм відновлення своїх прав та тепер можуть більш ефективно відшкодувати заподіяну шкоду.

ВИСНОВКИ

Вищезазначене дає змогу зробити висновок, що українське законодавство у сфері авторського права до 01.01.2023 р. базувалося на положеннях Закону № 3792-XII від 23.12.1993 р. Зі свого боку, Закон № 2811-IX вніс зміни у правове регулювання захисту авторських прав. Вищезазначене пов’язане з динамічним розвитком суспільних відносин у сфері авторського права, і є наслідком прагнення України стати членом ЄС й гармонізацією законодавства у цій сфері. Так, законодавцем адаптовано Директиви ЄС, зокрема в нашій роботі проаналізовано Директиву 2004/48/ЄС та Директиву ЄС 2019/790. Окрім того, необхідно підкреслити, що постійне оновлення національного законодавства у сфері права інтелектуальної власності зумовило прийняття у 20.03.2023 р. Закону України № 2974-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності”. Безсумнівним є те, що такі зміни сприяють ефективності захисту авторських прав у разі їх порушення.

Система органів правової охорони та захисту права інтелектуальної власності також постійно змінюється та приймає більш ефективну форму в українських реаліях, однак вона не позбавлена недоліків. Наприклад, УКРНОІВІ досі виконує виключно перейняті повноваження центрального органу виконавчої влади та не має належної самостійності порівняно з його аналогами, наприклад, HADOPI у Франції, що має повноваження для самостійного врегулювання спорів у неюрисдикційному порядку. На підставі дослідження гармонізації законодавства авторами підтримано позицію – створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

У статті розглянуто нормотворче вираження інтерактивного доступу як способу поширення авторського права, яке забезпечило нові способи реалізації майнових прав та можливості їхнього захисту. Обсяг поняття “технологічних засобів захисту” розширено порівняно з “технічними засобами захисту” Закону № 3792-XII.

Досліджено, що Законом № 2811-IX деталізовано коло суб’єктів, які можуть звернутися за захистом своїх прав в юрисдикційному порядку, і, як наслідок, розширений перелік способів захисту набув невичерпного характеру. Окрім цього, у Законі № 2811-IX законодавцем продеталізовано перелік порушень авторських прав. Це дає змогу зробити висновки про збільшення можливостей для суб’єктів авторського права у захисті їх прав у випадку неправомірних дій з боку інших осіб.

Позитивним наслідком гармонізації став і неюрисдикційний порядок захисту прав у сфері авторського права у мережі Інтернет. Адже внаслідок оновлення понятійно-категоріальної бази Закону № 2811-IX він став більш ефективним для суб’єктів авторського права. Це пов’язано із визначеною можливістю звернення фізичних осіб – суб’єктів авторського права із заявами без

адвоката, а також зміни строків розгляду вищезазначених заяв.

Не менш важливим є й оновлення інституту компенсації. Його змістом є деталізація суб'єктів та видів компенсації, розподілених на загальні та спеціальні, так і стосовно розміру стягнутої компенсації.

Отже, вищезазначене підкреслює актуальність, переваги адаптації та гармонізації національного законодавства, яким внаслідок оновленого правового регулювання введено нові та оновлено застарілі конструкції, які стосуються захисту авторського права.

Список використаних джерел

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. №2811-IX. Дата оновлення: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 16.09.2014 № 984_011. Дата оновлення: 25.10.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
3. Директива Європейського парламенту і ради (ЄС) 2019/790 про авторське право і суміжні права на Єдиному цифровому ринку та про внесення змін до директив 96/9/ЄС та 2001/29/ЄС від 17.04.2019 року № 984_022-19. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_022-19#Text
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності: Закон України від 20.03.2023 р. №2974-IX. Дата оновлення: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-IX#Text>
5. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. №3792-XII. Дата оновлення 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
6. Деякі питання Національного органу інтелектуальної власності: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2022 р. № 943 - р. Дата оновлення: 08.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-2022-p#Text>
7. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності: Закон України від 16.06.2020 р. № 703-IX. Дата оновлення 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20/ed20230101#Text>
8. Івашченко В.А. Технічні способи захисту авторських прав у всесвітній мережі Інтернет на етапі до порушення. *Кафедра інтелектуальної власності ЧНУ ім. Б. Хмельницького*. 2012. URL: <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=281>
9. Мисенко О. Новий закон про авторське право: основні новели. *ЛІГА.Блоги*. 2023. URL: <https://blog.liga.net/user/amyisenko/article/48757>

References

1. On copyright and related rights: Law of Ukraine dated December 01, 2022, No. 2811-IX. Date of update: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (in Ukrainian).
2. Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand, dated September 16, 2014 No. 984_011. Date of update: 25.10.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (in Ukrainian).
3. Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC, dated April 17, 2019, No. 984_022-19. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_022-19#Text (in Ukrainian).
4. On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Strengthening the Protection of Intellectual Property Rights: Law of Ukraine, dated March 03, 2023, No. 2974-IX. Date of update: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-IX#Text> (in Ukrainian).
5. On copyright and related rights: Law of Ukraine dated December 23, 1993, No. 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (in Ukrainian).
6. Some issues of the National Intellectual Property Authority: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, dated October 28, 2022, No. 943-r. Date of update: 08.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-2022-p#Text> (in Ukrainian).
7. On Amendments to Certain Laws of Ukraine Concerning the Establishment of the National Intellectual Property Authority: Law of Ukraine, dated June 16, 2020, No. 703-IX. Date of update: 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20/ed20230101#Text> (in Ukrainian).
8. Ivashchenko V. Technical Methods for Protecting Copyright in the World Wide Web at the Pre-Infringement Stage. *Department of Intellectual Property, B. Khmelnytsky Cherkasy National University*. 2012. URL: <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=281> (in Ukrainian).
9. Mysenko O. New copyright law: main novelties. *LIGA.Blogs*. 2023. URL: <https://blog.liga.net/user/amyisenko/article/48757> (in Ukrainian).

Maksym FESENKO

student, Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1307-082X>

e-mail: m.o.fesenko@nlu.edu.ua

Vladyslav ILCHENKO

student, Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-5845-7752>

e-mail: v.o.ilchenko@nlu.edu.ua

SPECIFIC ISSUES OF HARMONIZING LEGISLATION IN THE FIELD OF COPYRIGHT PROTECTION

The paper discusses the new Law "On Copyright and Related Rights" No. 2811-IX, which came into force on January 1, 2023. The focus of the authors was on the procedure for protecting copyright on the Internet within civil law. In the context of harmonizing Ukrainian legislation with the legislation of the European Union, its regulatory and legal framework, which relates to the topic of the work, has been analyzed, including several directives. The administrative procedure for protecting copyright, which is constantly changing and taking on a more efficient form in Ukrainian realities, has been examined. However, it is not free of drawbacks, as the UKRNOIVI still performs exclusively the powers transferred by the central executive authority and does not have the proper independence compared to its counterparts in other countries. Certain concepts and procedures of copyright have been investigated, including the legal regulation of interactive access as a means of disseminating copyright, which has provided new ways of realizing property rights and opportunities for protecting authors' rights. The scope of the concept of technological protection has also been analyzed, which has been expanded compared to the analogous definition in Law No. 3792-XII. The research carried out in the paper made it possible to define the legal status of the list of subjects who can apply for protection of their rights in jurisdictional order and to expand the list of ways in which such subjects have the right to apply for protection. The way in which Law No. 2811-IX specified the list of copyright infringements has also been investigated. As a result, copyright holders have gained more opportunities to seek protection of their rights in case of unlawful actions by others. The features of the new non-jurisdictional procedure for protecting rights in the field of copyright on the Internet, which became more efficient due to the updating of the conceptual-categorical base of Law 2811-IX, is shown in the possibility of physical persons who are subjects of copyright to file statements without a lawyer, and changes in the deadlines for consideration of the aforementioned statements have been studied. As the result of research conducted by the compensation institute, it was found that it obtained greater detail regarding the subjects and types of compensation, divided into general and special, as well as the amount of compensation collected.

Keywords: *copyright, harmonization, adaptation of legislation, copyright protection, dynamics of copyright development*